

Karel Neuberger – *Mieser Bergbau Revier*

Kniha Karla Neubergera¹ pojednává, jak už plyne z jejího názvu, o historii těžby ve stříbrském revíru, kterým se rozumí rudní revír (obr. 1). Zastoupení uhelného revíru je zmíněno jen okrajově, např. na dvou důlních mapách z Vranova. Autor patří k největším znalcům stříbrského hornictví. Jedná se již o jeho dvanáctou publikaci.

Vázaná výpravná publikace o rozsahu 384 stran je určena široké veřejnosti. Svým způsobem se jedná i o pamětnický spis. Obsahuje celkem třináct kapitol doplněných o motto, dodatek a seznam literatury. Texty se věnují historickému přehledu českého hornictví ve středověku až do období rakousko-uherské monarchie, důlním dílům ve Stříbře a podrobnostem k hornickým stejnokrojům ve střední Evropě (uvádí přehled hornických pokrývek hlavy, jako jsou čepice a čáky). Kniha rovněž pojednává o hornických svítilnách, minerálech rudních žil ve Stříbře (obr. 2), staré svislé důlní dopravě a historickém drčení rud i stanovách hornických bratrstev s důrazem na Plzeňský kraj. Nalezneme tu dále doplňující informace ke stříbrským dějinám (obr. 3), obsáhlý soubor důlních map zdejšího rudního revíru a osobní vzpomínky některých místních horníků. Po závěru následuje dodatek v podobě vzkazů kamarádů.

Texty jsou sepsány poměrně stručně a přehledně, jsou čtivé. Kniha je skvěle vypravena, obsahuje neobvyklou, místy až encyklopedickou kolekci obrázků, a to jak kresb a maleb, tak i fotografií. Obrazový doprovod (fotografie, mapy) převažuje počtem stránek nad textem. Některé z příloh jsou odborné veřejnosti až důvěrně známé, velká část je však poprvé publikovaná. Zvláště to platí o neobvykle bohatém souboru důlních map. Výborné je využití autentických vzpomínek bývalých pracovníků revíru, doplněné fotografickou dokumentací posledních zaměstnanců. Grafické uspořádání čtenáře knihou dobře vede,

Obr. 2. Stříbro (okr. Tachov), páteřní Královská dědičná štola Prokop. Ukázka křemenné žily s galenitem a sfaleritem ve štole, která byla díky nezměrnému úsilí Hornicko-historického spolku Stříbro zpřístupněna veřejnosti jako součást hornického skanzenu s expozicí důlní techniky. (Foto J. Kováčová, 2015)

Obr. 1. Přední strana obálky knihy: Karel Neuberger – *Mieser Bergbau Revier*. (Převzato z knihy)

zajímavým prvkem je barevně odlišené písmo nadpisů stylizovaných do podoby staršího kurentu. Kniha jako celek je dalším velmi zajímavým vhladem do české montánní historie kdysi slavného a bohatého rudního revíru.

Přes nesporné klady však má publikace i určité dílčí nedostatky. Především je třeba vytknout absenci autorů či zdrojů u jednotlivých vyobrazení, a to i když se jedná o práci populárního charakteru. S výjimkou kapitoly o rudních minerálech tyto informace nenalezneme, a to ani třeba v přehledu – i ten chybí. Literatura splývá s prameny a ty by od ní měly být jednoznačně odlišené. Přes jazykovou korekturu se vyskytují občasné překlepy, např. na straně 8 (*iniformy* namísto *uniformy*).

Ostatní výtky jsou spíše subjektivního rázu. Předně německý název knihy nic neřekne čtenáři neznalému tohoto jazyka, zvláště když chybí německé, resp. anglické shrnutí. Byl by vhodný český podtitulek, kupř. *Stříbrský rudní*

1 NEUBERGER, Karel: *Mieser Bergbau Revier*. Stříbro, Hornicko-historický spolek, 2019.

Obr. 3. Stříbro, Masarykovo náměstí, radnice čp. 1. Jeden ze sgrafitových výjevů na hlavním průčelí má představovat údajné založení města v roce 1131; Stříbro je písemně poprvé připomínáno jako hornická osada k roku 1183. (Foto J. Gryc, 1975)

revír. Řazení kapitol je z tematického hlediska poněkud rozkolísané. Vhodnější by bylo kupříkladu postupovat po montánní historii doplňujícími informacemi stříbrských dějin, důlní osvětlení přiřadit za dopravu a drcení rudy. Jinak velmi pěkná kapitola o minerálech by si zasloužila přece jenom důkladnější přehledný text.

Ačkoliv jsme zde vytkli některé jak objektivní, tak subjektivní nedostatky, přesto můžeme publikaci s klidným svědomím doporučit. Svě si v ní bezesporu nalezne jak laik, tak i odborník.

Martin Lang – Josef Pašek

Autoři

RNDr. Martin Lang

geolog, vedoucí muzea, kurátor sbírek muzejní povahy, vědecký pracovník
Muzeum Středních Brd Strašice
tel.: 737 329 534; e-mail: langmartin@atlas.cz

RNDr. Josef Pašek

geolog, místopředseda Hornicko historického spolku Západočeských uhelných dolů ve Zbůchu, člen České geologické společnosti a Asociace ložiskových geologů
tel.: 602 687 114; e-mail: pasek.josef@email.cz